Aan de Vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Aan de Staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie

Plaats/datum:
Utrecht, 7 september 2026

Onderwerp:
Gezamenlijk statement PISA

Geachte Kamercommissie, geachte staatssecretaris,

Goed onderwijs voor iedere leerling, de beste school is de school in de buurt en elke leerling verdient een bevoegde leraar. Het zijn normen die we nastreven, maar ze staan onder druk.

Morgen publiceert de OESO de nieuwe PISA-resultaten. Het is niet de verwachting dat de dalende trend op vooral lees- en taalvaardigheid van 15-jarigen is gekeerd, ondanks de grote inzet van schoolleiders, leraren, ouders en leerlingen. Hier zijn maatschappelijke zorgen over en die zorgen delen wij. Wij beseffen dat er naar ons gekeken wordt en willen onze verantwoordelijkheid nemen. Daar hebben we ook overheid en politiek voor nodig. In deze brief willen wij u onze gedachten meegeven.

Er wordt hard gewerkt aan de implementatie van de nieuwe **kerndoelen** en eindtermen in het primair en voortgezet onderwijs. Wij zijn blij met deze kerndoelen. Ze gaan over de volle breedte van de ontwikkeling van alle kinderen en jongeren. De basisvaardigheden hebben daarin een betere en duidelijker plek gekregen, net als in de lerarenopleidingen. De samenhang in deze kerndoelen biedt een gouden kans om lezen, schrijven en rekenen duurzaam in te bedden in het curriculum, evenals burgerschap en digitale vaardigheden. Deze kans pakken we, onder meer door lezen en taal te bevorderen in elk vak. We zetten in op deze **brede aanpak**, met rijke teksten, aandacht voor schrijfvaardigheid en kennis van de wereld. We nemen afscheid van de enge benadering van begrijpend lezen die nu sterk bepalend is voor de toetsing en voor het extern toezicht, want die helpt ons niet om betere resultaten te boeken.

Het verbeteren van basisvaardigheden gaat alleen lukken als het onderwijs wordt verzorgd door voldoende, bevoegde en goed opgeleide **leraren en schoolleiders** en in een lerende schoolcultuur. Leraren die tijd, ruimte en (mede)zeggenschap krijgen om goed vorm te geven aan hun onderwijs. Een zorgpunt is het tekort aan opgeleide leraren en schoolleiders en de

ongelijke verdeling daarvan. We werken hard aan het aantrekkelijker maken van de sector voor

mensen om in te werken. Met groeifondsmiddelen (onder meer NAPL en Ontwikkelkracht) en de extra investeringen die dit kabinet in het vooruitzicht stelt voor zij-instromers en teamprofessionalisering (binnen de cao-afspraken) kunnen we het **opleiden en professionaliseren** van leraren en schoolleiders verder versterken. Van startbekwaam naar vakbekwaam en in het vervolg van je loopbaan je vakbekwaamheid onderhouden of expert worden. De cruciale rol van de schoolleider verdient daarbij meer aandacht. Ook die moet over genoeg tijd en ondersteuning beschikken, zoals recent nog door de inspectie is benadrukt.

Scholen zetten vol in op basisvaardigheden. Uit de vorige PISA is echter gebleken dat de **verschillen** in uitkomsten tússen de scholen in ons land opvallend groot zijn. Sommige scholen doen het onder dezelfde omstandigheden veel beter op onderwijskwaliteit en basisvaardigheden dan andere scholen. Er is dus veel van elkaar te leren. Hiervoor is een aanpak van **overheid en onderwijs gezamenlijk** essentieel.

De hierboven genoemde brede aanpak van een rijk en geïntegreerd curriculum én medewerkers die zich blijvend professionaliseren is de beste manier om **lees- en taalvaardigheid** te versterken. Ouders spelen hierbij ook een belangrijke rol. Scholen en **ouders** kunnen meer samenwerken om de taalvaardigheid van kinderen te verbeteren. Bijvoorbeeld door schoolbibliotheken op te zetten en door ook thuis veel (voor) te lezen. Wat daarbij helpt is als de overheid probeert de invloed van Big Tech op onze jonge kinderen in te dammen en we meer publieke regie voeren op de leermiddelen.

Voor een duurzame aanpak is **duurzame financiering** nodig. Tijdelijke middelen leiden onvoldoende tot structurele verbeteringen. We zijn dan ook blij dat dit kabinet ertoe overgaat om deze middelen structureel beschikbaar te stellen.

Graag zetten wij ons samen met u in voor het beste onderwijs voor ieder kind.

Coba van der Veer, voorzitter AOb
Danielle Woestenberg, bestuurslid CNV
Remko Littooij, voorzitter FvOv
Freddy Weima, voorzitter PO-Raad
Henk Hagoort, voorzitter VO-raad
Karin Straus, voorzitter AVS
Astrid Venes, namens de opleidingen (MBO Raad, VH en UNL)
Lobke Vlaming, directeur-bestuurder Ouders & Onderwijs
Marjet Winsemius, directeur Stichting voor Werkende Ouders
Merijn Cramer, voorzitter LAKS